

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Marts 2021

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

statens indsats over for køretøjer, der udebliver fra periodisk syn

Opfølgning i sagen om statens indsats over for køretøjer, der udebliver fra periodisk syn (beretning nr. 2/2018)

8. marts 2021

RN 1102/21

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om statens indsats over for køretøjer, der udebliver fra periodisk syn, som blev indledt med en beretning i 2018. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 18. januar 2019.

Konklusion

Inddrivelsen af restancer vedrørende bilsynsbøder indgår som en del af Gældsstyrelsens prioriterede indsats i forhold til at inddrive politibøder generelt. Indsatsen er fortsat i gang. Rigsrevisionen vil fortsat følge op på dette i forbindelse med opfølgningen på beretningen om indsatsen for at opkræve og inddrive politibøder og -krav. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes i nærværende sag.

Rigsrevisionen baserer denne konklusion på følgende:

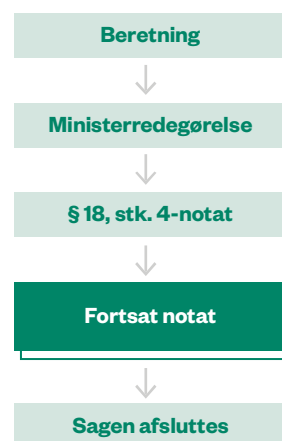
- Bilsynsbøderne indgår i den prioriterede indsats, som Gældsstyrelsen har iværksat i forhold til politibøder generelt.

Politiet har øget andelen af nummerplader, som de inddrager på grund af manglende syn. Politiet inddrog ca. 8 % af de nummerplader, som de var blevet bedt om at inddrage i perioden 2012-2017. I perioden 2018-2019 har politiet inddraget 16 % af de køretøjer, der i den periode stod til nummerpladeinddragelse. Der har således været en positiv udvikling, men der er fortsat mange usynede køretøjer, som politiet var blevet bedt om at inddrage - men ikke fik inddraget - nummerpladerne på. Rigsrevisionen vil følge, om den positive udvikling fortsætter.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- politiets indsats for at nedbringe antallet af biler, som står til nummerpladeinddragelse på grund af manglende syn, herunder indsatsen for at nedbringe antallet af de ældste usynede biler.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i oktober 2018 en beretning om statens indsats over for køretøjer, der udebliver fra periodisk syn. Beretningen handlede om myndighedernes forvaltning af det lovpligtige periodiske syn. Baggrunden for beretningen var, at der havde været mindre effekt end forventet af en lovændring fra 2011, som havde til formål at nedbringe antallet af køretøjer, der udeblev fra syn, fra et konstant niveau på ca. 15.000 til 2.000-3.000 køretøjer.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det ikke tilfredsstillende, at formålet med lovændringen om at reducere antallet af usynede køretøjer kun delvist er opnået på grund af en utilstrækkelig indsats fra Justitsministeriets og Skatteministeriets side. Statsrevisorerne bemærkede, at Færdselsstyrelsen rettidigt og systematisk har iværksat sanktioner over for køretøjsejere, der ikke får synet deres køretøj, men politiet har kun i meget begrænset omfang inddraget nummerplader på usynede køretøjer, og SKAT har ikke inddrevet de ubetalte bilsynsbøder som forudsat. Statsrevisorerne bemærkede desuden, at denne utilfredsstillende indsats har haft negativ indflydelse på borgernes retsfølelse, færdselssikkerheden og miljøet.

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningsspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningsspunkt	Status
1. Transport-, Bygnings- og Boligministeriets indsats vedrørende lovændringen om at reducere antallet af usynede biler.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 19. januar 2019.
2. Politiets indsats for at nedbringe antallet af biler, som står til nummerpladeinddragelse på grund af manglende syn, herunder indsatsen for at nedbringe antallet af de ældste usynede biler.	Behandles i dette notat.
3. Gældsstyrelsens inddrivelse af bilsynsbøder.	Behandles i dette notat.

5. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på de punkter, der ikke tidligere er afsluttet.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Ministeriernes initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende ministeriernes initiativer i forhold til de udestående opfølgningspunkter. Gennemgangen er baseret på brevveksling og gennemgang af redegørelser og dokumentation fra Justitsministeriet og Skatteministeriet, herunder data fra politiets sagsbehandlingssystem (POLSAS) og Skatteministeriets Digitale Motorregister (DMR).

Politiets indsats for at nedbringe antallet af køretøjer, som står til nummerpladeinddragelse på grund af manglende syn

7. Statsrevisorerne bemærkede, at politiet kun har inddraget nummerplader på ca. 8 % af de køretøjer, som har stået til nummerpladeinddragelse i perioden 2012-2017, og at mere end halvdelen af de køretøjer, som har stået til nummerpladeinddragelse, har kunnet køre usynede rundt i over 1 år, mens ca. 12 % har kunnet køre usynede rundt i 4 år eller mere.

Videre bemærkede Statsrevisorerne, at politiets inddragelse af nummerplader på de usynede køretøjer ikke foregår systematisk og ud fra en risikovurdering, og at færdselssikkerheden bliver påvirket negativt, fordi ældre køretøjer (over 16 år) er overrepræsenteret blandt de køretøjer, der står til nummerpladeinddragelse. Risikoen for fejl stiger med køretøjets alder.

8. Politiets opgave med at inddrage nummerplader på køretøjer, som ikke er blevet synet, er reguleret i lov om godkendelse og syn af køretøjer. Heraf fremgår det, at politiet kan inddrage et køretøjs nummerplader, hvis køretøjet efter indkaldelsen ikke fremstilles eller godkendes ved syn eller omsyn.

9. Rigspolitiet har udarbejdet en kundgørelse, der opstiller retningslinjer for politiets inddragelse af nummerplader på køretøjer, som ikke er blevet godkendt efter syn. Det fremgår af kundgørelsen, at inddragelse af nummerplader i sager om manglende syn bør ske hurtigst muligt af hensyn til færdselssikkerheden. Det fremgår videre, at alle politikredse i det omfang, det er muligt, skal inddrage nummerplader – bl.a. som følge af manglende syn – ”ved antræffelse af køretøjet”, dvs. når politiet tilfældigt stopper et køretøj. Det kan fx være i forbindelse med løbende eller målrettede færdselskontroller, i forbindelse med anden politiforretning eller ved politiets anvendelse af automatisk nummerpladegenkendelse (ANPG). Kundgørelsen fastsætter dermed, at politiet skal inddrage nummerpladerne, når politiet tilfældigt stopper et køretøj, som har en synssag.

10. Justitsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Rigspolitiet – set i lyset af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning – har indskærpet indholdet af Rigspolitiets kundgørelse over for politikredsene.

Rigspolitiet har endvidere henledt politikredsenes opmærksomhed på muligheden for at anvende de tekniske løsninger, der er til rådighed. Det gælder fx særligt ANPG – der kan anvendes til at genkende nummerplader, som skal inddrages, fx fordi et køretøj ikke er blevet synet – og politiets app, der gør det muligt for politiet at slå fx nummerplader op i politiets registre direkte fra en mobiltelefon.

Desuden har Rigspolitiet som opfølgning på beretningen gjort det muligt for politikredsene at generere en liste over usynede køretøjer, hvor datoen for køretøjets første registrering fremgår. Rigspolitiet har henledt politikredsens opmærksomhed på muligheden for at generere denne liste, så kredsen får mulighed for at målrette indsatsen mod de ældste usynede køretøjer.

11. Rigspolitiet har oplyst, at de fortsat ikke har data for, hvor mange af politiets nummerpladeinddragelser der specifikt skyldes manglende periodisk syn. Det skyldes, at gerningskoden "20115 – inddragelse af nummerplader" dækker over 8 mulige årsager til nummerpladeinddragelse, og at politiet ikke kan udsøge de nummerpladeinddragelser, der skyldes manglende syn. Politiet har oplyst det samlede antal nummerplader, som de årligt har inddraget siden 2012, jf. tabel 1.

Tabel 1

Antal nummerplader, som politiet har inddraget uanset årsag i perioden 2012-2020

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
2.642	1.844	1.898	2.981	4.637	5.512	5.218	6.328	2.564 ¹⁾

¹⁾ Antallet dækker kun perioden frem til 5. maj 2020 og for inddragelser på grund af manglende syn kun perioden frem til 4. april 2020. Siden den 4. april 2020 har det tidligere transport- og boligministerium i en række bekendtgørelser (senest nr. 842 af 10. juni 2020) suspenderet frister i lov om godkendelse og syn af køretøjer på grund af COVID-19-situationen. Derfor har politiet i perioden 4. april - 24. november 2020 ikke måttet inddrage nummerplader på grund af manglende syn.

Kilde: Rigspolitiets oplysninger vedrørende gerningskode "20115 – inddragelse af nummerplader" og data trukket fra POLSAS den 23. august 2017 for årene 2012-2014 og den 5. maj 2020 for årene 2015-2020.

Det fremgår af tabel 1, at der navnlig i de senere år er sket en stigning i antallet af nummerplader, som politiet inddrager, fx 6.328 i 2019 mod 5.218 i 2018, mens antallet i perioden 2012-2017 varierede mellem 1.844 og 5.512 nummerplader årligt.

12. I beretningen anvendte vi Rigspolitiets skøn for, hvor stor en andel af alle nummerpladeinddragelser pr. år der skyldtes manglende syn. Rigspolitiet skønnede, at det gjaldt 35-41 % af alle nummerpladeinddragelserne. I beretningen valgte vi derfor at beregne politiets inddragelse af nummerplader på grund af manglende syn i perioden 2012-2017 som 38 % af alle politiets nummerpladeinddragelser.

I beretningen afdækkede vi, at politiet således i perioden 2012-2017 skønsmæssigt inddrog ca. 6.500 nummerplader på grund af manglende syn, hvilket svarer til ca. 8 % af de køretøjer, som politiet i perioden var blevet bedt om at inddrage nummerpladerne på. Politiets inddragelse af nummerplader på grund af manglende syn varierede i perioden 2012-2017 mellem 4 % og 14 % pr. år.

13. Vi har nu opgjort den andel, som politiets nummerpladeinddragelser på grund af manglende syn udgjorde af de aktive nummerpladeinddragelser i 2018 og 2019, men som dog senest ophørte i politiets systemer den 1. november 2020, svarende til datoen for Rigsrevisionens opgørelse og DMR-trækket.

Opgørelsen udtrykker dermed de nummerplader, som politiet på et eller andet tidspunkt fik til opgave at inddrage, og at disse nummerpladeinddragelser dels var aktive i 2018 henholdsvis 2019, dels senest ophørte som en opgave for politiet pr. 1. november 2020. Denne opgørelse sikrer sammenlignelighed med opgørelsesmetoden i beretningen, og den sikrer også, at uløste opgaver fra tidligere år tæller med i efterfølgende år. Metoden er yderligere beskrevet i boks 1.

At sagen er ophørt hos politiet kan skyldes, at politiet har inddraget pladerne, men kan fx også skyldes, at ejeren – efter sagen blev oprettet som en opgave for politiet – selv har fået synet og godkendt køretøjet, eller at ejeren har afmeldt pladerne.

Oprettede og ophørte anmodninger om nummerpladeinddragelser

Oplysninger fra DMR om køretøjer, hvis nummerplader politiet anmodes om at inddrage, oprettes som en opgave for politiet, når de oversendes til politiet 15 uger efter synsfri-
sten for de køretøjers vedkommende, som ikke er blevet synet og godkendt inden fristen. Der sker daglige opdateringer fra Motorstyrelsens system DMR til politiets systemer. En synssag *ophører* igen i politiets systemer, når den er håndteret, uanset hvordan, fx hvis ejeren har fået synet og godkendt køretøjet, hvis ejeren selv har afmeldt pladerne, eller hvis politiet har inddraget pladerne og afmeldt dem.

Boks 1

Beregning af politiets indsats i forhold til antallet af køretøjer, der står til nummerpladeinddragelse på grund af manglende syn

I beretningen opgjorde vi det antal køretøjer, som var blevet oprettet i perioden 2012-2017 med en anmærkning om nummerpladeinddragelse på grund af manglende syn i politiets system, og som var ophørt hos politiet igen pr. 15. april 2018. Vi vurderede her ved politiets indsats med at inddrage nummerplader over en flerårig periode frem til tidspunktet for vores undersøgelse. Opgørelsen omfattede følgende køretøjer:

- de køretøjer, som på grund af manglende syn blev oprettet i politiets system i hvert af årene i perioden 2012-2017, og som var ophørt hos politiet pr. 15. april 2018
- gengangere mellem årene i perioden 2012-2017, dvs. køretøjer, som optrådte i politiets system for tidligere år i perioden, og som dermed har figureret som en opgave for politiet i flere år.

Når vi nu skal følge op på udviklingen i politiets indsats, følger vi op på årene 2018 og 2019, dvs. en kortere periode end i beretningen. For at sikre sammenlignelighed, og navnlig at opgørelsen også omfatter gengangere, har vi vurderet politiets indsats i forhold til de nummerpladeinddragelser, som var i aktive i 2018 henholdsvis 2019, men som dog senest ophørte den 1. november 2020. Det betyder, at opgørelsen omfatter:

- de køretøjer, som stod til nummerpladeinddragelse på grund af manglende syn – uanset hvornår de blev oprettet i politiets system – og som dels tidligst ophørte i 2018 henholdsvis 2019, dels senest var ophørt hos politiet pr. 1. november 2020
- gengangere mellem årene i eller fra før perioden 2018-2019, dvs. køretøjer, som optrådte i politiets system før 2018 henholdsvis 2019, og som dermed har figureret som en opgave for politiet i flere år.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af Motorstyrelsens oplysninger om DMR.

14. Tabel 2 viser udviklingen i politiets inddragelser af nummerplader i 2018 og 2019. Tabellen viser for det første antallet af de nummerpladeinddragelser, der var aktive i 2018 henholdsvis 2019 og ophørt senest pr. 1. november 2020. For det andet viser tabellen det skønsmæssige antal af nummerplader, som politiet har inddraget på grund af manglende syn i 2018 og 2019. For det tredje viser tabellen den andel, som politiets nummerpladeinddragelser på grund af manglende syn udgjorde af de nævnte aktive nummerpladeinddragelser.

Tabel 2

Politiets nummerpladeinddragelser på grund af manglende syn i 2018 og 2019

	2018	2019	I alt
Antal aktive nummerpladeinddragelser pr. 1. november 2020	15.146	12.949	28.095¹⁾
Antal nummerplader, som politiet har inddraget på grund af manglende syn (38 % af alle politiets nummerpladeinddragelser)	1.983	2.405	4.388
Andel af politiets nummerpladeinddragelser på grund af manglende syn i forhold til de aktive nummerpladeinddragelser pr. 1. november 2020	13 %	19 %	16 %

¹⁾ Der indgår 3.777 gengangere i 2019 i forhold til 2018.

Note: Data fra DMR: Totaler pr. år for de aktive nummerpladeinddragelser pr. 1. november 2020, dvs. de nummerplader, som efter oprettelse i DMR til nummerpladeinddragelse er oversendt til politiet 15 uger efter synsfristen, og som dels tidligst er ophørt hos politiet i 2018 henholdsvis 2019, dels senest er ophørt hos politiet den 1. november 2020. Anmodningerne om nummerpladeinddragelse kan være sendt til politiet før 2018. DMR-data er trukket den 2. november 2020.

Data for politiets nummerpladeinddragelser, jf. gerningskode "20115 – inddragelse af nummerplader", er trukket fra POLSAS den 5. maj 2020.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Rigspolitiet og Motorstyrelsen.

Det fremgår af tabel 2, at politiet i 2018 og 2019 skønsmæssigt har inddraget henholdsvis ca. 2.000 og ca. 2.400 nummerplader på grund af manglende syn. Det svarer til henholdsvis ca. 13 % og 19 % af de aktive nummerpladeinddragelser i 2018 og 2019, der var ophørt som en opgave hos politiet senest pr. 1. november 2020. Samlet har politiet i perioden 2018-2019 inddraget ca. 16 % af disse nummerplader.

Der er altså i forhold til perioden 2012-2017 sket en forbedring i politiets indsats i perioden 2018-2019. Politiet inddrog ca. 8 % af nummerpladerne, som de var blevet bedt om at inddrage i perioden 2012-2017. I perioden 2018-2019 inddrog politiet ca. 16 % af de aktive nummerpladeinddragelser. Der er dog trods forbedringen fortsat mange køretøjer, hvis nummerplader politiet ikke har inddraget, selv om de er blevet bedt om det.

15. Erfaringsmæssigt er der imidlertid også en del køretøjer, som politiet er blevet bedt om at inddrage nummerpladerne på, hvor ejerne selv vælger at få køretøjet synet, inden året er gået. I 2018 og 2019 skyldtes således ca. halvdelen af de ophørte anmodninger om nummerpladeinddragelse i politiets system, at ejerne havde fået køretøjet synet og godkendt.

16. Rigspolitiet har ikke data for alderen på de køretøjer, som de inddrager nummerplader på. Derfor kan politiet ikke opgøre og følge op på aldersfordelingen på de køretøjer, hvor politiet har inddraget nummerpladerne på grund af manglende syn. Rigspolitiet har dog givet politikredsene mulighed for at generere en oversigt, der viser alderen på de køretøjer, hvis nummerplader står til inddragelse i politikredsen. Politikredsene kan derfor med udgangspunkt i oversigten prioritere indsatsen med inddragelse af nummerplader i forhold til de ældste køretøjer, der er udeblevet fra syn.

17. Rigspolitiet har oplyst, at det tidligere transport- og boligministerium i bekendtgørelserne nr. 362 af 4. april 2020, nr. 611 af 13. maj 2020 og nr. 842 af 10. juni 2020 som følge af COVID-19-situationen i en periode har suspenderet fristerne fastsat i lov om godkendelse og syn af køretøjer. Det betyder, at politiet i perioden 4. april -24. november 2020 ikke måtte inddrage nummerplader på køretøjer, der var anført på politiets pladelister til nummerpladeinddragelse på grund af manglende syn, eller som i øvrigt var anført med en synssag i politiets systemer. Rigspolitiet bemærker, at der fortsat har kunnet og skullet ske nummerpladeinddragelse, hvis køretøjet af andre årsager, fx manglende forsikring, i den nævnte periode har stået til nummerpladeinddragelse i politiets systemer.

18. Politikredsene har inddraget flere nummerplader i perioden 2018-2019 end i perioden 2012-2017 og også en større andel i forhold til antallet, der stod til inddragelse. Men der er fortsat mange køretøjer, som politiet ikke har inddraget nummerpladerne på. Rigsrevisionen vil fortsat følge denne del af sagen.

Gældsstyrelsen inddrivelse af bilsynsbøder

19. Statsrevisorerne bemærkede, at det daværende SKAT kun har inddrevet under halvdelen af de ubetalte bilsynsbøder i perioden 2013-2017, og at SKATs beholdning af fordringer fra Færdselsstyrelsen er mere end fordoblet i perioden, mens SKATs beholdning af fordringer fra politiet er mere end firedoblet.

20. Skatteministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at ministeren generelt tager Statsrevisorernes bemærkninger til efterretning.

Skatteministeren oplyste desuden, at ministeren har noteret sig Statsrevisorernes kritik af, at Færdselsstyrelsens og politiets fordringer under inddrivelse henholdsvis er mere end fordoblet og firedoblet i perioden. Ministeren bemærkede om fordringerne fra Færdselsstyrelsen, at der var tale om en meget begrænset beholdning af bøder, som ikke var inddrevet med udgangen af 2017. Ministeren henviste derudover til situationen på inddrivelsesområdet, herunder Skatteforvaltningens begrænsede muligheder for effektiv automatiseret og systemunderstøttet inddrivelse af bl.a. Færdselsstyrelsens og politiets bøder.

Endelig oplyste skatteministeren, at udviklingen på særlige områder, herunder politibøder, med fordel kan monitoreres fremover og indgå i en indsats, der er prioriteret efter væsentlighed og risiko. Gældsstyrelsen ville derfor sætte særligt fokus på inddrivelsen af politibøder i 2019, fordi det er et væsentligt område for borgernes retsfølelse.

21. Gældsstyrelsen har i sin redegørelse i juni 2020 oplyst, at bilsynsbøderne indgår i styrelsens samlede prioriterede indsats i forhold til politibøder generelt. Denne prioriterede indsats er fortsat i gang.

22. Rigsrevisionen vil fortsat følge Gældsstyrelsens arbejde med inddrivelse af bilsynsbøder. Dette vil ske som led i opfølgningen på beretningen om indsatsen for at opkræve og inddrive politibøder og -krav.

Lone Strøm